

Четвъртък, 2 април 2009 г.

I

(Резолюции, препоръки и становища)

РЕЗОЛЮЦИИ

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

Образование на децата на мигрантите

P6_TA(2009)0202

Резолюция на Европейския парламент от 2 април 2009 г. относно образование на децата на мигрантите (2008/2328(INI))

(2010/C 137 E/01)

Европейският парламент,

- като взе предвид членове 149 и 150 от Договора за ЕО,
- като взе предвид член 14 от Хартата на основните права на Европейския съюз,
- като взе предвид Зелената книга на Комисията от 3 юли 2008 г., озаглавена „Миграция и мобилност: предизвикателствата и възможностите за образователните системи в ЕС“ (COM(2008)0423),
- като взе предвид Директива на Съвета 77/486/ЕИО от 25 юли 1977 г. относно образованието на децата на мигриращи работници ⁽¹⁾,
- като взе предвид Директива 2000/43/ЕО на Съвета от 29 юни 2000 г. относно прилагане на принципа на равно третиране на лица без разлика на расата или етническия произход ⁽²⁾,
- като взе предвид заключенията на председателството на Европейския съвет в Лисабон от 23 и 24 март 2000 г.,
- като взе предвид заключенията на председателството на Европейския съвет от 13 и 14 март 2008 г.,
- като взе предвид своята резолюция от 13 октомври 2005 г. относно интегрирането на имигрантите в Европа посредством училища и многоезиково обучение ⁽³⁾,
- като взе предвид своята резолюция от 27 септември 2007 г. относно ефикасността и равнопоставеността на европейските системи за образование и обучение ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ ОВ L 199, 6.8.1977 г., стр. 32.⁽²⁾ ОВ L 180, 19.7.2000 г., стр. 22.⁽³⁾ ОВ C 233 E, 28.9.2006 г., стр. 121.⁽⁴⁾ ОВ C 219 E, 28.8.2008 г., стр. 300.

Четвъртък, 2 април 2009 г.

- като взе предвид своята резолюция от 16 януари 2008 г. относно „Обучението за възрастни: никога не е твърде късно да се учи“⁽¹⁾,
 - като взе предвид своята резолюция от 23 септември 2008 г. относно подобряване на качеството на подготовката на учителите⁽²⁾,
 - като взе предвид становището на Европейския икономически и социален комитет от 25 февруари 2009 г. във връзка със Зелената книга на Комисията относно „Миграция и мобилност: предизвикателствата и възможностите за образователните системи в ЕС“,
 - като взе предвид член 45 от своя правилник,
 - като взе предвид доклада на Комисията по култура и образование (А6-0125/2009),
- А. като има предвид, че на заседанието си от 13-14 март 2008 г. Европейският съвет призова държавите-членки да подобрят нивото на успеваемост на учащите се с мигрантски произход;
- Б. като има предвид, че Европейската година на межкултурния диалог 2008 г. представляваше правилният момент за започване на дебат относно предизвикателствата и възможностите за образователните системи в ЕС;
- В. като има предвид, че миграцията в рамките на Съюза и имиграцията към него нараснаха през последните десетилетия, като на много места доведоха до промяна в състава на училищата;
- Г. като има предвид, че културните различия често възпрепятстват разбирателството и диалога между учениците и между тях и преподавателите;
- Д. като има предвид, че съществуват ясни доказателства, че образователните постижения на децата мигранти са значително по-ниски от постиженията на децата, които не са мигранти; и като има предвид, че голям брой деца с мигрантски произход в училищата са в несигурно социално-икономическо положение;
- Е. като има предвид, че фактът, че заложбите на децата мигранти често остават неразкрити и неизползвани, има неблагоприятни социални, културни и икономически последици за обществото като цяло;
- Ж. като има предвид, че училищното образование до определена възраст е основно право, а също и задължение за децата независимо от техния произход, както е предвидено в член 14 от Хартата на основните права, като освен това изисква спазване на националното законодателство в областта на образованието;
- З. като има предвид, че съдържанието и организацията на образованието и обучението са в сферата на компетентност на държавите-членки, и като има предвид, че именно на национално или регионално равнище е необходимо да се определят и изпълняват стратегии;
- И. като има предвид, че миграцията може да обогати училищата в културно и образователно отношение, но може също така, при липсата на подходящи придружаващи мерки, да доведе до сериозни различия;
- Й. като има предвид, че държавите-членки трябва да осъществят реформи в своите национални системи на образование и обучение; като има предвид, че е необходимо да работят съвместно за разработването на политическите инструменти, необходими за управление на последиците от миграцията;
- К. като има предвид, че нарастването на разнообразието в училищата в резултат от по-голямата миграция е предизвикателство за учителската професия, тъй като преподавателите не получават подготовка във връзка с подходящите начини за справяне с тази нова форма на разнообразие в класовете;
1. Приветства горепосочената Зелена от 3 юли 2008 г.;
2. Счита, че Комисията има основания да разгледа последиците за образователните системи на държавите-членки не само от миграцията в рамките на Европейския съюз, но също и от имиграцията към Съюза;

⁽¹⁾ ОВ С 41, 19.2.2009 г., стр. 46.

⁽²⁾ Приети текстове, Р6_TA(2008)0422.

Четвъртък, 2 април 2009 г.

3. Подчертава, че е възможно работниците в Съюза да са по-малко склонни да работят в чужбина, ако съществува риск от неблагоприятни последици за образованието на техните деца, и че задоволителното равнище на образование на децата мигранти е свързано със свободата на движение на работниците;
4. Счита, че са необходими по-големи усилия на равнище ЕС, тъй като всички държави-членки са изправени пред сходни предизвикателства в това отношение; припомня, че е вероятно процентният дял на децата мигранти в училище да се увеличи в бъдеще;
5. Припомня, че създаването на интегрирани центрове за подкрепа на законни мигранти е от особено значение, тъй като те дават възможност на имигрантите ефективно да преодолеят всички пречки, свързани с интеграцията (например въпроси, свързани с работа, образование, здраве и др.) с помощта на професионалист;
6. Насърчава разработването от държавите-членки на модел на партньорство между училищата и общностите, който дава възможността на децата, чиито родители работят в чужбина, да се възползват от програми на общността за подпомагане, подкрепа и консултиране;
7. Настоява, че децата мигранти, както и възрастните мигранти, трябва да имат възможност да научат езиците на приемащата страна и да имат желание да се възползват от тази възможност, за да могат напълно да се интегрират в нея;
8. Призовава правителствата на държавите-членки да гарантират образование за децата на законните мигранти, включително преподаване на официалните езици на приемащата страна и насърчаване на техните родни езици и култури;
9. Счита, че е от съществено значение родителите, и особено майките на децата мигранти да вземат участие в програмите за преподаване на официалните езици на приемащата страна, за да се гарантира, че децата не са изолирани от обществото, и да се подпомогне интеграцията им в училище;
10. Вярва, че запазването и насърчаването на езиковото многообразие трябва да бъде част от всяка учебна програма; настоява, че изучаването на езици следва да бъде насърчавано от предучилищна възраст, с цел да се стимулира включването на мигрантите; в същото време счита, че мястото на преподаването на майчиния език в учебната програма и неговата организация трябва изрично да останат в рамките на компетентността на държавите-членки;
11. Призовава по отношение на децата, придружаващи своите родители, които се местят на работа в друга държава-членка, да бъдат решавани трудностите, пред които те се изправят при записването в училище на равнище, съответстващо на нивото им на образование в държавата-членка по произхода им;
12. Настоява, че е важно семействата и другите членове на местната общност да вземат пряко участие, тъй като социалната интеграция е отговорност на цялото общество, а не само на училищата; подчертава факта, че органите, които предоставят социални консултации на имигрантите, трябва да бъдат насърчавани да си сътрудничат по отношение на осигуряването на по-добра информация относно образованието и професионалното обучение в контекста на пазара на труда на приемащата страна;
13. Признава, че гражданското общество играе важна роля в подпомагането на мигрантите и че то може, съвместно с официалната образователна система, да даде решаващ принос в области като преподаването на езика на приемащата страна;
14. Подчертава необходимостта да се интегрират в обществото мигрантите и социалните категории от типа на ромското население; подчертава, че интеграцията трябва да се основава на принципите на равни възможности в образованието, като се осигурява равностоен достъп до качествено образование; отхвърля всяко решение – независимо дали е временно или постоянно – което се основава или води до сегрегация и ниско качество на образованието;
15. Подчертава значимостта на развитието на умения за комуникация между културите от страна на децата, както мигранти, така и такива от приемащата страна, и счита, че способността за предаване на собствената култура и за разбиране на културата и ценностите на другите представлява основен елемент на ключовото умение, определено като „културни познания и умения за изразяване“;
16. Предлага да се предвиди допълнителна финансова и административна подкрепа за езикови курсове за законни мигранти, провеждани от обучен персонал, който също така разбира майчиния език на мигрантите;

Четвъртък, 2 април 2009 г.

17. Набляга върху значението на това децата мигранти да учат майчиния си език и езиците на страната, в която живеят, както и да придобият умения да четат и пишат още от предучилищна възраст;
18. Признава важността на въвеждането в учебните програми на курсове, които се преподават на мигрантите на техния роден език, така че да се гарантира съхраняването на културното им наследство;
19. Подчертава значението на спорта в образованието и обучението и важната му роля за интеграцията и социалното включване на лицата в неравностойно положение; препоръчва социалната политика на държавите-членка да взема изцяло предвид важната роля на спорта за интеграцията на мигрантите;
20. Подчертава необходимостта младите мигранти да бъдат включени в широка гама от извънкласни занимания, тъй като това е отличен начин за социална интеграция;
21. Подчертава, че колкото по-рано и по-успешно децата и младежите мигранти бъдат интегрирани в училищата, толкова по-добре ще се справят в училище, на следващите етапи на образование и на пазара на труда; изразява твърдо убеждение, че ранното предучилищно образование укрепва в значителна степен тези перспективи и следователно призовава държавите-членки да засилят участието на мигрантите в предучилищното образование;
22. Препоръчва държавите-членки да избягват създаването на училища от тип „гето“ или специални класове за деца мигранти и да насърчават насочена към интеграция образователна политика, при която децата се разпределят по класове в зависимост от образователното равнище и индивидуалните потребности;
23. Счита, че в училищата, които се посещават от деца мигранти, учебните програми следва да обръщат много повече внимание на техните потребности и че преподавателите следва да получават подготовка в областта на межкултурните умения, за да могат да се справят по възможно най-ефективен начин с разнообразието в училищата;
24. Настоява, че образованието за възрастни, предназначено за мигранти, може да насърчи интеграцията както на възрастните мигранти, така и на техните деца, и в тази връзка подчертава необходимостта от засилено развитие на обучението през целия живот за родителите мигранти;
25. Изразява загриженост относно високото ниво на ранно напускане на училище сред децата мигранти и счита, че следва да се положат усилия за гарантиране приключването на курса на обучение от децата мигранти;
26. Подчертава, че образователната система с високо качество трябва да бъде отворена за всички;
27. Убеден е, че мерките за подобряване на образованието на децата мигранти облагодетелстват обществото като цяло;
28. Счита, че образованието на преподавателите следва да бъде интердисциплинарно и следва да ги подготви за разнообразие и за подходи за мултикултурно и многоезиково образование;
29. Изразява подкрепа за схеми за мобилност, в съответствие с които се наемат преподаватели от страната на произход, така че да се улесни контактът на децата мигранти с културата и цивилизацията на родната им страна;
30. Подчертава, че фокусът върху качеството на образованието на преподавателите следва да е в контекста на тяхната мисия;
31. Конкретно в тази връзка подчертава важността на мобилността на преподавателите като неразделна част от програмите за обучение на преподаватели; счита, че преподавателите следва да имат възможност да прекарват един или два семестъра от своето обучение в приемащи университети в чужбина;
32. Счита, че училищата се нуждаят от преподаватели имигранти, тъй като те предават важен опит на своите колеги, олицетворяват успешната социална интеграция и могат да играят ролята на примери за подражание за децата в затруднено положение;
33. Подчертава значението на специално обучение за преподавателите, което изрично разглежда специфичното положение на децата на мигранти, необходимостта от успешното им интегриране в основните училищни образователни системи и необходимостта от повишаване на нивото на образователните им постижения;
34. Подчертава необходимостта от услуги по консултиране, които да помогнат на децата и младите хора мигранти да се справят с културния шок и да се адаптират към приемащото общество;

Четвъртък, 2 април 2009 г.

35. Предлага отделните държави-членки да разработят образователни програми, насочени към повишаване на осведомеността по въпросите на правата на човека, като се постави ударение върху равенството, интеграцията и личната свобода, с оглед предотвратяване на ксенофобията и сегрегацията, които би могло да изглеждат неизбежни, що се отнася до мигранти, и които могат да се разпространяват с тревожна бързина;
36. Настоява, че всички мигранти и лицата, които не са мигранти, следва да бъдат обект на равно третиране; счита, че училищните институции и отделните преподаватели следва да разглеждат разнообразието като нормално положение, да се отнасят към всяко лице с уважение и да предоставят на мигрантите необходимата им подкрепа;
37. Оценява приноса на неформалното обучение, що се отнася до предоставяне на младите мигранти на ценни умения, допълващи придобитите в училище, и призовава училищата към по-интензивно сътрудничество с доставчиците на неформално обучение, като например младежките организации;
38. Отново заявява, че дискриминацията в образованието въз основа на расова и етническа принадлежност е забранена съгласно Директива 2000/43/ЕО, и призовава дискриминацията в областта на образованието на каквато и да е основа, в това число националност и статут на пребиваване, да бъде обявена за незаконна;
39. Признава, че действащите разпоредби на Директива 77/486/ЕИО не съответстват на новата социална действителност в Съюза; решително подкрепя започнатия от Комисията процес на консултации;
40. Подчертава, че следва да бъде насърчавано разнообразието в училищата и че следва да се отделя специално внимание и да се предоставя подкрепа на най-уязвимите групи мигранти, включително момичетата мигранти;
41. Счита, че Директива 77/486/ЕИО трябва да бъде изменена, като следва да обхване образованието на деца, които са граждани на държави извън ЕС, или деца, чиито родители не са граждани на държави от ЕС;
42. Подчертава важността на действащото законодателство на ЕС, което гарантира образователните права на учащите от трети държави, като Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите-членки ⁽¹⁾ и Директива 2003/109/ЕО на Съвета от 25 ноември 2003 г. относно статута на дългосрочно пребиваващи граждани от трети страни ⁽²⁾; призовава Комисията да извършва текущо наблюдение на всички мерки, предприети в държавите-членки, които се стремят да ограничат или премахнат придобитите права;
43. Призовава училищата с висок дял на децата имигранти да получат необходимия персонал и оборудване, за да се справят с предизвикателството на характеризиращите се с разнообразие класове и да им се даде възможност да осигурят добро преподаване; изисква от Комисията и Съвета да започнат диалог между държавите-членки в рамките на отворения метод на координация с цел обмен на най-добри практики и разработване на общ план за справяне с недостатъците в образованието на имигрантите;
44. Призовава Комисията да докладва редовно относно постигнатия напредък при интеграцията на децата мигранти в училищната система на държавите-членки;
45. Счита, че големите градове трябва да получат и да използват свободата за координиране на политиките, насочени към насърчаване на интеграцията на децата мигранти, и на политиките и стратегиите по отношение на жилищното настаняване, грижите (за децата), пазара на труда, здравеопазването и социалната сигурност - области, които имат доказано въздействие върху академичните постижения на децата мигранти и тяхната успешна интеграция в обществото;
46. Възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета, на Комисията, на Европейския икономически и социален комитет, на Комитета на регионите, както и на правителствата и парламентите на държавите-членки.

⁽¹⁾ ОВ L 158, 30.4.2004 г., стр. 77.

⁽²⁾ ОВ L 16, 23.1.2004 г., стр. 44.